

## Atak Rosji na Ukrainę – stan po 137 dniach

Krzysztof Nieczypor, Jadwiga Rogoża, Sławomir Matuszak

Wojska rosyjskie nieustannie ostrzeliwują tereny przygraniczne w obwodach czernihowskim (Seńkiwka, Mykołajiwka), sumskim (Esmań, Ołeksijiwka, Szostka) i charkowskim (w tym Charków – przy użyciu rakiet Iskander – oraz miejscowości położone na wschód i południowy wschód od miasta). Obrońcy mieli skutecznie powstrzymać próbę ofensywy najeźdźcy w obwodzie charkowskim na linii Koczubejiwka–Dementijiwka, zaś w rejonie Małe Wesele i Petriwka (na północny wschód od Charkowa) – unieszkodliwić wrogą grupę dywersyjno-wywiadowczą.

Intensywne walki toczą się na granicy obwodów charkowskiego i donieckiego na trasie M03 prowadzącej z Iziumu do Słowiańska od strony północno-zachodniej. Obrońcom udało się odeprzeć atak wroga na linii Dowheńke–Pasika i Krasnopilla–Dołyna. Okupant dokonuje masowych ostrzałów i bombardowań okolicznych wsi (m.in. Mazaniwki, Bohorodyczno, Dibrownego, Adamiwki, Karnauchiwki), a także Słowiańska i sąsiednich miejscowości (m.in. Siewierska Hryhoriwki, Biłohoriwki, Serebrianki, Zakitnego, Spirnego). Równie intensywne działania, mające umożliwić podejście do Słowiańska, okupant realizuje z kierunku wschodniego i północno-wschodniego. Natarcie na linii Zołotariwka–Werchniokamjańskie zostało jednak odparte przez obrońców.

Agresor przygotowuje się do ofensywy na Bachmut – ostrzelano m.in. dworzec kolejowy i bloki mieszkalne w miejscowości Czasiw Jar oraz podjęto nieudaną próbę przejścia Elektrociepłowni Wuhłehirskiej. Intensywnych ostrzałów artyleryjskich i raketowych oraz nalotów lotniczych Rosjanie dokonują na południe od Kramatorska w rejonie Awdijiwki, Kurachowego i Nowopawliwki. Ukraińcy mieli powstrzymać wroga na linii Awdijiwka–Jasynuwata oraz w Marjince.

Na południu kraju agresor skoncentrował swoje wysiłki na ostrzale artyleryjskim i raketowym pozycji ukraińskich na całej długości frontu (miejscowości wzdłuż granic obwodów chersońskiego z mikołajowskim i dniepropetrowskim: Apostołowe, Zełenodolśk, Osokoriwka, Welyka Kostromka, Dobrianka, Biła Krynycia, Lubomyriwka, Kyseliwka, Kałyniwna, Basztanka). Obrońcy mieli powstrzymać uderzenie grup dywersyjno-wywiadowczych w rejonie Olhynego i Kniaziwki, uszkodzono także punkt dowódczy artylerii oraz obiekt dowództwa Rosgwardii. Okupant dokonał też ostrzału raketowego Mikołajowa, zaś w rejonie Odessy zbombardował elementy infrastruktury cywilnej.

Sztab Generalny Sił Zbrojnych Ukrainy poinformował, że do Wielkiej Brytanii przybyła pierwsza grupa spośród 10 tys. żołnierzy ukraińskich mających wziąć udział w szkoleniach obsługi zachodnich systemów artyleryjskich. Kurs potrwa kilka miesięcy i jest realizowany w ramach wartego ponad 2,3 mld funtów programu wsparcia ukraińskiej armii przez

Zjednoczone Królestwo.

Ministerstwo Obrony USA potwierdziło przekazanie kolejnych czterech systemów artylerii raketowej HIMARS oraz tysiąca sztuk precyzyjnej amunicji artyleryjskiej. Dostawa ma zostać zrealizowana w ramach nowego pakietu pomocy o wartości niemal 400 mln dolarów. Liczba wyrzutni HIMARS w posiadaniu ukraińskiej armii zwiększy się tym samym do 12.

Główny Zarząd Wywiadu Ministerstwa Obrony Ukrainy informuje, że w związku z dużymi stratami osobowymi Federacja Rosyjska zintensyfikowała nabór do prywatnych firm wojskowych. Ze względu na brak ochotników rekrutuje się więźniów odbywających kary (również za najcięższe przestępstwa); obiecuje się im pełną amnestię po sześciu miesiącach służby. Proces ten ma odbywać się w zakładach karnych w Republice Adygei, Rostowie, Petersburgu i Niżnym Nowogrodzie. Rekruci są transportowani na poligon wojskowy we wsi Molmino (Kraj Krasnodarski), który jest bazą treningową związanej z Kremlu prywatnej firmy wojskowej Wagner. W ciągu dwóch miesięcy rosyjska armia zamierza zmobilizować w ten sposób 10 tys. osób, po czym skierować te oddziały do Donbasu. Ponadto FSB ma w poszczególnych regionach zacieśniać kontrolę nad rodzinami i bliskimi żołnierzy, którzy walczą lub polegli na Ukrainie, próbując w ten sposób przeciwdziałać rozpowszechnianiu przez nich informacji przeczących polityce propagandowej Kremla.

W okupowanym przez wojska rosyjskie Melitopolu w obwodzie zaporoskim miała miejsce nieudana próba zamachu na kolaboracyjnego szefa administracji rejonu melitopolskiego Andrija Sihu. Jest on członkiem prorosyjskiej, zdelegalizowanej partii Opozycyjna Platforma – Za Życie, oskarżonym przez Prokuraturę Generalną Ukrainy o kolaborację i zdradę stanu – od początku inwazji miał przekazywać stronie rosyjskiej informacje o lokalizacji jednostek Sił Zbrojnych Ukrainy, sprzętu wojskowego i broni. W czerwcu br. Sihu donosił o organizowaniu dostaw produkcji rolnej z rejonu Melitopola (m.in. czereśni) na rynki rosyjskie – na okupowany Krym, do Moskwy i Petersburga.

9 lipca prezydent Wołodymyr Zełenski odwołał ambasadorów z Niemiec, Czech, Węgier, Norwegii i Indii. Według niego decyzje te wynikają z konieczności rotacji i stanowią normalną procedurę. Wszyscy dyplomaci pełnili swoje funkcje pięć lat lub dłużej. Jak dotąd nie potwierdzono spekulacji medialnych, aby Andrij Melnyk, były ambasador w Berlinie, miał objąć stanowisko wiceministra spraw zagranicznych. W tym kontekście wymienia się natomiast Jewhena Perebyjnisia, byłego ambasadora w Czechach.

Kongresmenka z Partii Republikańskiej Victoria Spartz skierowała 8 lipca list otwarty do prezydenta Joe Bidena, w którym domaga się przedstawienia Kongresowi informacji związanych z szefem Biura Prezydenta Andrijem Jermakiem. W piśmie zwraca uwagę, że Jermak mianował na swojego zastępcę Ołeha Tatarowa, który blokuje zakończenie konkursu na szefa Specjalnej Prokuratury Antykorupcyjnej (SAP) i jest podejrzewany o korupcję. Dzień później Spartz opublikowała oświadczenie, w którym zarzuciła Jermakowi m.in.: ujawnienie informacji, które doprowadziło do fiaska operacji zatrzymania najemników tzw. grupy Wagnera w 2020 r., opóźnianie zakupów broni dla armii, zapewnianie kierownictwa kraju, że nie dojdzie do rosyjskiej agresji, oraz sabotaż obrony Chersonia, którego konsekwencją było okrążenie Mariupola. W odpowiedzi Marcy Kaptur, demokratyczna kongresmenka będąca współprzewodniczącą grupy wsparcia dla Ukrainy w

Kongresie, stwierdziła, że nie ma podstaw do podważania lojalności któregokolwiek urzędnika Biura Prezydenta, i skrytykowała Spartz za dostarczanie argumentów rosyjskiej propagandzie. Rzecznik Zełenskiego ocenił, że jest to wewnętrzna sprawa między Kongresem i prezydentem USA.

### Komentarz

- Poza realizacją priorytetowego zadania, jakim jest przejęcie pozostałej części obwodu donieckiego (w tym zdobycie kontroli nad największymi miastami Słowiańskiem i Kramatorskiem), rosyjska armia coraz częściej podejmuje intensywne działania na kierunku charkowskim oraz na południowym odcinku frontu, na granicy obwodu chersońskiego z mikołajowskim i dniepropetrowskim. Aktywność w okolicach Charkowa to próba znalezienia słabych miejsc obrony ukraińskiej i możliwości potencjalnej ofensywy na tym kierunku. Z kolei działania na froncie południowym wynikają z tego, że ukraińskie wojska próbują tam odzyskać inicjatywę, a tym samym angażują siły rosyjskie do obrony zajętych wcześniej miejscowości. Do posunięć ukraińskiej armii na południu kraju nawiązał minister obrony Ukrainy Ołeksij Reznikow, który oświadczył, że prezydent Zełenski wydał rozkaz odbicia obwodu chersońskiego – w tym celu zmobilizowanych ma zostać milion żołnierzy. Wspomniał jednak przy tym, że warunkiem jest uzyskanie od zachodnich partnerów dalszej pomocy wojskowej. Na tym etapie działań operacyjnych deklarację tę należy jednak uznać za skierowaną przede wszystkim do zachodnich partnerów i służącą zmobilizowaniu ich do intensywniejszego wsparcia militarnego, a także przekonaniu ukraińskiego społeczeństwa o aktywnej i zdecydowanej postawie władz w Kijowie.
- Victoria Spartz urodziła się na Ukrainie i była pierwszym przedstawicielem Izby Reprezentantów, który odwiedził Kijów po wybuchu wojny. Niektóre formułowane przez nią zarzuty wydają się w świetle dostępnych informacji nieuzasadnione (jak sabotaż obrony Chersonia). Część z nich pojawiała się natomiast w ukraińskich mediach jeszcze przed rosyjską agresją, w tym zatwierdzenie wyników konkursu na kierownika SAP, którego zwycięzcą okazała się osoba niegwarantująca lojalności wobec Biura Prezydenta.